

Samsun

POLİTİKA ÖNERİSİ

Gençlerin Temel İhtiyaçlara Erişimi

www.gencliginyuzleri.org

Yazar: Tunahan Zeyrekçi,

01.03.2005 tarihinde Samsun'da doğdum.Samsun İbrahim Tanrıverdi

Sosyal Bilimler Lisesi 12. Sınıf öğrencisiyim. Samsun'da sivil toplum kuruluşlarıyla eş zamanlı olarak projelerde yer alıyorum.

Editör: Elif Fatma Gidiş,

28.02.2003 Çorum doğumluyum. Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Hukuk Fakültesi 2.sınıf öğrencisiyim. Samsun'un Genç Yüzlerindim.

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır.Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

28 Ekim 2023 tarihinde gerçekleşen Samsun Gençlik Forumu'nda 18-30 yaş arası genç katılımcılar yereldeki sorunlarını ve çözüm önerilerini tartıştılar. Tartışılan konular arasından "Gençlerin Temel İhtiyaçlara Erişimi" en öncelikli sorunlardan biri olarak belirlenmiştir. Bu politika önerisi, Samsun'daki gençlerin önceliklendirdiği bu soruna dikkat çekmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Samsun'da gençler, temel ihtiyaçlara erişim başlığı altında; gençlerin yeterli iş imkanı bulamamasını, nitelikli eğitim için okulların ve üniversitelerin imkanlarının yeterli olmamasını, sağlık hizmetleri ve materyallerinin yeterli erişilebilirlikte olmamasını, gençlere yönelik yeterli sosyal alanların bulunmamasını ve ulaşım zorluklarının hizmetlere erişimi kısıtlaması gibi sorunları tartışmışlardır.

Bu sorunlar kapsamında sunulan çözüm önerileri arasında, ulaşım sorunlarına yönelik durakların sayısının artırılması ve sefer sıklıklarının yoğun saatlerde arttırılması, belediyelerin sanatsal ve kültürel etkinliklere yönelik bütçelerinin ve bilgilendirme çalışmalarının artırılması, sosyal ve kültürel etkinliklere destek verilmesi ve gençlerin sosyal hayata katılımının kolaylaştırılması, sağlık hizmetlerinin ve hijyen koşullarının iyileştirilmesi, istihdam ve ekonomik fırsatların artırılması ve belediyedeki staj imkanlarının artırılması gibi çözümler sunulmuştur. Bu politika metni ile yerel yöneticilere, temel ihtiyaçlara yönelik çözüm önerilerinin göz önünde bulundurulması ve gençlerle istişare edilerek hayata geçirilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Giriş

Gençliğin Yüzleri, 18-30 yaş arası gençlerin toplum ve karar vericiler tarafından duyulabilmesi adına, onların öncelikli sorunlarını belirlemek ve sağduyulu çözümler üretmek için tasarlanmış önemli bir çalışmadır. Samsun'da düzenlenen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda gerçekleştirilen tartışmalar ve etkinlikler sonucunda hazırlanan bu politika önerisi, gençlerin talep ve ihtiyaçlarını doğrudan yerel yönetimlerin ve politika yapıcılara sunmayı amaçlamaktadır.

Forumda gençler, kendi belirledikleri başlıklar altında, Samsun'da yaşadıkları sorunları tartıştı ve bu tartışmalar sonucunda elde edilen veriler, "Gençlerin Temel İhtiyaçlara Erişimi" başlığının altında sınıflandırılmıştır. Bu sorunlar arasında eğitimde yaşanan eksiklikler, Samsun'daki nitelikli sosyal alanların yetersizliği, sağlık hizmetlerine ve materyallere erişimindeki zorluklar, istihdam alanındaki kısıtlılıklar ve ulaşım problemleri öne çıkmaktadır.

Bu politika önerisi, gençlerin karşılaştıkları zorluklara ve taleplere pratik ve uygulanabilir çözümler sunmayı hedeflerken, yerel yönetimlerin ve politika yapıcıların bu temel ihtiyaçları nasıl karşılayabileceği konusunda somut öneriler sunmaktadır. Bu bağlamda, Samsun'daki gençlerin temel ihtiyaçlarının karşılanması, yaşam kalitelerinin artırılması ve toplumda daha aktif roller üstlenmeleri için yerel yönetimlerin proaktif bir rol oynaması gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu sorun neden gençler için acil ve önemli?

Samsun'daki gençler, hayatlarının en dinamik ve potansiyel dolu dönemlerinde, kritik temel ihtiyaçlara erişimde önemli zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu bölüm, Samsun'da gençlerin temel ihtiyaçlarını, bu ihtiyaçların önemini ve gençler üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde ele almakta ve bu sorunların neden acil çözüm gerektirdiğini vurgulamaktadır.

Temel ihtiyaçlar genellikle gıda, su, barınma ve giyim gibi hayatta kalabilmek için zorunlu olan unsurlar olarak tanımlanır. Ancak Samsun'daki gençlik forumuna katılan gençler, bu geleneksel tanıma yeni bir boyut getiriyorlar. Onlar için temel ihtiyaçlar, yalnızca fiziksel gereksinimleri karşılayan öğelerden ibaret değil; eğitim, sağlık hizmetlerine erişim, iş imkanları, sosyal etkileşim için uygun alanlar ve güvenli, erişilebilir ulaşım gibi daha kapsamlı ve çağdaş ihtiyaçları da içeriyor. Gençlerin temel ihtiyaçlar kapsamındaki tanımı, günümüz toplumunun dinamiklerini ve genç nüfusun karşılaştığı özgül zorlukları yansıtıyor. Bu anlayış, temel ihtiyaçların sadece fiziksel sağlıkla sınırlı olmadığını, bireylerin sosyal, eğitimsel ve ekonomik refahının da hayatta kalma ve gelişme için eşit derecede önem taşıdığını vurguluyor.

Samsun'da Gençler için Yeterli İş İmkânı Bulunmaması

İşsizlik, eğitim, sağlık, sosyal alan ve ulaşım gibi temel ihtiyaçların yeterince karşılanamaması, gençlerin kişisel ve profesyonel gelişimlerini sınırlamakta, sosyal ve ekonomik katılımlarını engellemekte ve genel yaşam kalitelerini düşürmektedir. Samsun'da genç işsizliği, özellikle 15-24 yaş arası gençler arasında, ülke ortalamasının üzerinde bir seviyede seyretmekte ve bu da gençlerin ekonomik bağımsızlıklarını ve toplumsal katılımlarını olumsuz etkilemektedir.

Forumda, gençlerin istihdam edilebilirliği ve özellikle yeni mezunların iş bulmada yaşadıkları zorluklar üzerinde durulmuştur.

Nitelikli Eğitim İçin Okulların ve Üniversitelerin Yeterli İmkanlarının Olmaması

Eğitim alanında yaşanan sorunlar, özellikle akademik liyakatsizlik ve nitelikli eğitim materyallerine erişim zorlukları, gençlerin iş piyasasında rekabet edebilirliğini ve kişisel gelişimlerini kısıtlamaktadır. Üniversitelerde ve liselerde yeterli pratik eğitim imkanlarının olmaması, mezunların iş dünyasına hazır olmadan piyasaya adım atmasına neden olmaktadır. Eğitim alanında, forum katılımcıları, özellikle puanla alan liseler ile almayan liselere yapılan yatırım farklılıklarını ve bunun eğitimde fırsat eşitsizliğine yol açtığını vurgulamışlardır. Ayrıca, öğretmen atamalarındaki eksiklikler, okullara yapılan yatırımların yetersizlikleri ve okullardaki hijyen koşullarının kötülüğü gibi konular da gündeme getirilmiştir.

Samsun'da Sağlık Hizmetleri ve Materyalleri Yeterli Erişilebilirlikte Olmaması

Sağlık hizmetleri ve materyallerine erişimdeki sınırlılıklar, gençlerin fiziksel ve zihinsel sağlığını tehlikeye sokmaktadır. Özellikle psikososyal destek ihtiyacı artan gençler, yetersiz sağlık hizmetleri nedeniyle ihtiyaç duyduğu yardımı alamamaktadır.

Psikososyal destek ihtiyacının artması ve gençlerin sağlık materyallerine erişimindeki zorluklar, Samsun'daki gençler arasında önemli bir endişe kaynağı haline gelmiştir.

Gençlere Yönelik Yeterli Sosyal Alanların Bulunmaması

Samsun'da sosyal ve kültürel etkinliklerin sınırlı olması, gençlerin sosyal etkileşimlerini ve kültürel gelişimlerini kısıtlamaktadır. Samsun'da gençlere yönelik yeterli sosyal alanların bulunmaması, gençlerin sosyal hayata katılımını zorlaştırmakta ve toplumsal ayrışmayı derinleştirmektedir.

Ulaşım zorluklarının hizmetlere erişimi kısıtlaması

Ulaşım sorunları, gençlerin eğitim ve iş fırsatlarına erişimlerini engellemekte, sosyal hayatlarını sınırlamakta ve günlük yaşam kalitelerini düşürmektedir. Özellikle toplu taşıma hizmetlerindeki yetersizlikler ve gece ulaşımının düşük verimliliği, gençlerin hareket kabiliyetlerini ciddi şekilde kısıtlamaktadır.

Forumda, özellikle merkeze uzak okullara ulaşımın yetersizliği önemli bir sorun olarak belirtilmiştir. Gençler, üniversiteler, liseler ve hastanelerin aynı durakları kullanması sonucunda yaşanan yoğun kalabalığın ulaşım konforunu düşürdüğünü ve güvenlik sorunları yarattığını ifade etmişlerdir. Ayrıca, Balıca kampüsündeki yurtların kapasite yetersizliği ve öğrencilerin mağduriyeti de önemli bir mesele olarak ele alınmıştır.

Bu bölümde ele alınan sorunlar, gençlerin Samsun'da karşılaştıkları temel ihtiyaçların aciliyetini ve önemini vurgulayarak, yerel yönetimler ve politika yapıcılar için somut çözüm önerileri sunmaktadır. Bu öneriler, gençlerin yaşam kalitelerini iyileştirmeyi, sosyal ve ekonomik katılımlarını artırmayı ve Samsun'un genel refah seviyesini yükseltmeyi hedeflemektedir.

Gençlerin Temel İhtiyaçlarının Karşılanması için Çözüm Önerileri

Bu bölümde, Samsun'da gençlerin karşılaştığı temel ihtiyaçlara yönelik çözüm önerilerini ele alacağız. Önerilerimiz, belediyelerin doğrudan sorumluluk alanı dışında yer alsa da, gençlerin mevcut zorlu koşullar göz önünde bulundurulduğunda, yerel yönetimlerin bu konularda girişimde bulunmaları büyük önem taşımaktadır. Belediyeler, sorumluluklarının ikincil düzeyde olmasına rağmen, gençlerin karşı karşıya olduğu sorunlara çözüm bulmak için proaktif ve destekleyici bir rol oynayabilir.

Gençlerin yaşadığı zorluklar, yalnızca bireysel veya toplumsal problemler olmanın ötesinde, şehrin genel refahını ve gelecekteki gelişimini de etkileyen faktörlerdir. Bu nedenle, yerel yönetimlerin bu sorunlara karşı duyarlı ve etkili bir yaklaşım sergilemeleri gerekmektedir. Belediyelerin, gençlerin temel ihtiyaçlarına yönelik olarak geliştirebilecekleri politikalar ve projeler, sadece genç nüfusu değil, tüm şehri olumlu yönde etkileyecek potansiyele sahiptir.

Aşağıda sunulan çözüm önerileri, gençlerin mevcut durumlarını iyileştirmeye yönelik somut adımlar içermekte ve belediyelerin bu konularda nasıl katkıda bulunabileceklerini göstermektedir. Bu öneriler, gençlerin yaşadığı sorunların çözümüne yönelik olarak yerel yönetimlerin müdahale edebileceği alanlara işaret etmektedir.

1. Ulaşım Sorunlarına Yönelik Çözümler

Gençlerin ulaşım ile ilgili yaşadığı sorunlara yönelik olarak çözüm önerileri şu şekildedir:

- Yeni hatlar oluşturularak kenar mahallelerde ve uzak okul bölgelerinde durak sayılarının artırılması gereklidir.
- Öğrencilere yönelik ring seferlerinin sayısının artırılması ve ulaşım imkanları genişletilmelidir.
- Otobüs hatlarında yoğunluğun günlük yerine saatlik olarak değerlendirilmesi ve otobüs kapasite ve sefer sayılarının buna göre düzenlenmesi gerekmektedir.
- Otobüslerde kapasitelerinden çok yolcu alınmasıyla ilgili düzenleme sağlanmalı ve hem sağlığı, hem de konforu riske atacak kadar sayıda kişinin aynı anda taşınmasının önüne geçilmelidir.
- Bakiye dolum otomatlarının sayısının artırılması, bakımlarının daha düzenli yapılması SAMULAŞ uygulamasının güncellenmesi, otomatlara ve uygulamaya abonman yükleme serbestliğinin eklenmesi önerilmektedir.
- Gece saatlerinde şehrin ana hatları üzerinde sefer oluşturulması ve geç saatlerde olan seferler için güzergah üstü serbest iniş imkanının tanınması gerekmektedir.
- İlçeler arası ulaşım maliyetlerinin azaltılması için abonman sisteminin getirilmesi ve Çarşamba ilçesindeki üniversite kampüsüne ulaşım kolaylığının sağlanması için özel işletme haricinde, belediye ulaşım imkanlarının sağlanması gerekmektedir.
- Eğitim, konser, etkinlik gibi faaliyetler için bitiş saatlerinde ulaşım birimlerinden talep toplama oluşturulması ve buna göre ek seferler düzenlenmesi önerilmektedir.
- Yolcu güvenliğinin sağlanması için özel işletmelerde bulunan toplu taşıma araçlarına da güzergah kontrolü amacıyla aktif GPS takip sistemi getirilmeli ve bu araç içi güvenlik amaçlı kamera zorunluluğu getirilmelidir.
- Bisiklet yolu şehrin iç hatlarına yayılmalı ve güvenliği sağlanmalıdır.

2. Eğitim Sorunlarına Dair Çözümler

- Öğrencilerin mesleki deneyim kazanmalarına destek olmak adına belediyedeki staj imkanları artırılmalı ve iş hayatında tecrübe kazanmak için faydalı olabilecek farklı belediye çalışma alanlarındaki uygulamalara, öğrenme amaçlı katılımları sağlanmalıdır.

3. Sosyal ve Kültürel Etkinliklerin Desteklenmesi

- Belediyeler, sosyal etkinlik projelerini artırmak ve gençlerin sosyal faaliyetlere katılımının teşvik edilmesi için aktif rol oynamalıdır.
- Mahalle kültürü ve çarpık kentleşme alanlarında asayişin ve sosyal düzenin korunması için denetimlerin artırılması gereklidir.
- Sanatsal ve kültürel etkinliklerde gençlerin bilgilendirilmesi için belediye tarafından etkin tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarının yapılması önerilmektedir.
- Belediye ile gençler arasında etkili bir iletişim ve iş birliği köprüsü oluşturacak bir gençlik elçiliği mekanizması kurulmalıdır. Bu mekanizma, belediyeye ait sosyal, kültürel ve eğitim amaçlı alanların gençler tarafından kullanımı için gereken koordinasyonu sağlayarak, bir irtibat noktası işlevi görmelidir. Gençlik elçiliği, gençlerin belediye imkanlarından faydalanmalarını kolaylaştıracak, onların seslerini doğrudan belediye yönetimine iletebilecekleri bir platform olarak hizmet verecek ve gençlerin toplumsal katılımını artıracak projelerin geliştirilmesine öncülük edecektir.
- Eğitim kurumlarının sosyal ve akademik gelişimine katkıda bulunacak şekilde, okul kulüpleri ve üniversite toplulukları için düzenli toplantılar ve etkinlikler gerçekleştirebilmelerine olanak tanıyacak özel alanlar tahsis edilmelidir.
- Belediyeler tarafından sanatsal ve kültürel etkinliklerin teşvik edilmesi ve bu alandaki bütçelerin artırılması gereklidir.

4. Sağlık Hizmetleri ve Hijyen Koşullarının İyileştirilmesi

- Gençlerin sağlık ve hijyen ihtiyaçlarına yönelik olarak, gençlere periyodik aralıklarla sağlık ve hijyen kitleri dağıtılmalıdır. Bu kitler; maske, dezenfektan, hijyenik ped gibi temel sağlık malzemelerini içermelidir. Ayrıca, gençlerin cinsel sağlık ve üreme sağlığı konusunda bilgilendirilmesi ve bu alanlarda farkındalığın artırılması için, eğitim programları düzenlenmelidir. Bu programlar, gençlerin cinsel sağlık hakları, korunma yöntemleri ve sağlıklı ilişkiler konusunda bilinçlenmelerini sağlayacak içeriklerden oluşmalıdır. Belediye ve yerel sağlık kuruluşlarının işbirliği ile gerçekleştirilecek bu eğitimler, gençlerin sağlıklı bireyler olarak toplumda yer almalarını destekleyecek temel bir adım olacaktır.
- Okullar ve yurtlarda hijyen koşullarının iyileştirilmesi ve düzenli denetimlerin yapılması gereklidir.
- Gençlerin sağlık ihtiyaçlarına yönelik belediye bünyesinde psikososyal destek merkezlerinin kurulması ve bu merkezlerin etkin kullanımını sağlanmalıdır.

5. İstihdam ve Ekonomik Fırsatların Artırılması

- Belediyeler, genç istihdamını önceleyen projeler geliştirmeli ve gençlere yönelik yarı zamanlı iş imkanlarını artırmalıdır.
- Genç girişimciler ve sanatçılar için belediye bünyesinde destek programları ve teşvikler oluşturmalıdır.
- Belediyelerin merkezlerinde ve işletmelerinde genç istihdamı teşvik edilmeli ve artırılmalıdır.

6. Gençlerin Sosyal Hayata Katılımının Kolaylaştırılması

- Belediye tarafından gençler için düzenlenecek gezi ve kültürel etkinliklerin sayısının artırılması, bu etkinliklerin daha kapsayıcı ve erişilebilir olması gerekmektedir.
- Dezavantajlı gençlerin bu etkinliklerden faydalanabilmesi için özel destek programlarının hayata geçirilmesi gerekmektedir. Özel destek programlarının kapsamı gençlerle birlikte belirlenmelidir.

Sonuç

Gençlik forumları, gençlerin yaşadıkları günlük zorlukları ve geleceğe dair endişelerini açıkça dile getirdikleri bir platform olmuştur. Bu sorunlar, yalnızca bireysel meseleler değil, aynı zamanda toplumsal bir refah ve gelişim meselesidir. Gençler, özellikle eğitim, sağlık, istihdam ve sosyal alanlara erişim konularında ciddi engellerle karşı karşıya kalmaktadır. Bu engeller, gençlerin potansiyellerini tam olarak gerçekleştirmelerini engellemekte ve toplumun gençlerle birlikte sağlıklı bir şekilde gelişmesini engellenmektedir.

Gençlerin forumlardaki katılımı ve geri bildirimleri, bu politika önerisinin temelini oluşturmuştur. Onların görüşleri ve ihtiyaçları, önerilerin şekillenmesinde doğrudan bir etkiye sahip olmuştur. Gençlerin ifade ettiği kötümserlik ve geleceğe yönelik endişeler, acilen harekete geçilmesi gerektiğinin bir göstergesidir. Bu durum, genç seçmenler arasında umudu ve katılımı yeniden tesis etmek için politikaların hızla benimsenmesinin zorunluluğunu ortaya koyuyor.

Bu nedenle, yerel yönetimlerin gençlerin seslerine kulak vermesi ve onların temel ihtiyaçlarına yönelik somut adımlar atması gerekmektedir. Yerel yönetimlerin bu sorumluluğu üstlenmesi, sadece gençlerin yaşam kalitesini artırmakla kalmayacak, aynı zamanda Samsun'un bütün olarak gelişimine de katkıda bulunacaktır. Gençlerin karşılaştığı sorunlara yönelik etkili çözümler, geleceğin liderleri olarak onların topluma daha aktif ve üretken bir şekilde katılımlarını sağlayacak, böylece daha parlak bir gelecek yaratılmasına katkı sunacaktır. Bu politika önerisi, gençlerin refahı ve toplumun genel ilerlemesi için bir yol haritası olarak hizmet ederken, yerel yönetimlere gençlerin seslerini dikkate alma ve eyleme geçme çağrısında bulunmaktadır.

Samsun

POLİTİKA ÖNERİSİ

İklim Kriziyle Mücadele ve Çevre Kirliliği

www.gencliginyuzleri.org

Yazar: Berk Can Konuş

02.12.1998 Samsun doğumluyum. Ondokuz Mayıs Üniversitesi İktisat Yüksek Lisans öğrencisiyim. İklim değişikliği ile ilgili tez çalışması yürütüyorum. Yerel siyasette genç katılımını desteklemek için çalışmalara katılıyorum.

Editör: Elif Fatma Gidiş

28.02.2003 Çorum doğumluyum. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesi 2.sınıf öğrencisiyim. Samsun'un Genç Yüzlerindim.

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır. Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

28 Ekim 2023 tarihinde gerçekleşen Samsun Gençlik Forumu'nda 18-30 yaş arası genç katılımcılar yereldeki sorunlarını ve çözüm önerilerini tartışmıştır. Tartışılan konular arasından "İklim Krizi ve Çevre Kirliliği" en öncelikli sorunlardan biri olarak belirlenmiştir. Bu politika önerisi, Samsun'daki gençlerin önceliklendirdiği bu soruna dikkat çekmek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Samsun'da gençler belediyelerin planlarının sürdürülebilir olmaması, gençlerin çiftçiliğe ilgisizliği, yaş almış çiftçilerin yeni nesil tarıma ayak uyduramaması, halktan gelen taleplerin değerlendirilmemesi, belediye hizmetlerinde mahalle ayrımı yapılması, iklim ile ilgili kaynak ve bilgi yetersizliği, gençlerin iklim politikalarına ilgisizliği, atık dönüşümünde sıfır atık kutuları için Samsun genelinde bir çalışma olmaması, halkın atık dönüşüme destek vermesi için teşviklerin yetersizliği, caydırıcı cezaların Samsun geneline yayılmaması, bazı siyasi partilerin seçim zamanı çevreyi kirletecek materyaller kullanmaları gibi konuları düzenlenen Gençlik Forumu'nda tartışmıştır. Bunlara ek olarak gençler, koku ve çevre kirliliği, altyapı problemleri, çarpık kentleşme ve Samsun Büyükşehir Belediyesi kapsamında plastik kullanımıyla ilgili alternatif madde kullanılmasına yönelik teşviklerin bulunmaması, cam atıkların yeterince dönüştürülmemesi, mahallelerde atıkların birlikte toplanması ve deniz kirliliğiyle ilgili yeterli çalışmaların olmaması gibi sorunları da ele almıştır.

Bu sorunlar kapsamında sunulan çözüm önerileri arasında; ilgili sorunlar çerçevesinde farkındalık çalışmalarının düzenlenmesi, çevre kirliliğine karşı önleyici bir mekanizma olarak cezaların uygulanması, atıkların ayrıştırılmasının sadece kurumlarda sınırlı kalmayıp toplumun geneline yayılması, malzeme biliminden daha bilinçli yararlanmak adına kurumların bilinçlenerek teşvik edici yöntemlere başvurmaları, hava kirliliğini azaltmak adına kömür dağıtımının sonlandırılması ve fabrikaların denetiminin artırılması, belediyelerin iklim krizinden haberdar olması ve gündemi takip etmesi gibi çözüm önerileri sunulmuştur. Bunlara ek olarak, toplu taşımanın yaygınlaşması ve teşvik edilmesi, genç çiftçileri yetiştirmek ve desteklemek için ayrı bir fon oluşturulması, modern sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması, yenilenebilir enerji kaynakları ile enerji üreten tesislerin yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi, belediyelerin problemlerle ilgili olarak üniversite, sivil toplum kuruluşları ve halkla işbirliği içerisinde çalışması da çözüm olarak sunulmuştur. Bu politika metni ile yerel yöneticilere, iklim kriziyle mücadele ve çevre kirliliği sorunlarına yönelik çözüm önerilerinin göz önünde bulundurulması ve gençlerle istişare edilerek hayata geçirilmesi çağrısında bulunmaktadır.

Giriş

Gençliğin Yüzleri, 18-30 yaş arası gençlerin sesinin toplum ve karar alıcılar tarafından duyulabilmesi için gençler tarafından tasarlanan çözümler üretmeye kararlı bir çalışmadır.

Gençlerin öncelikli sorunlarını belirlemek ve çözüm önerileri geliştirmek için yapılan tartışmaları kapsayan Gençlik Forumu sonucunda hazırlanan bu politika önerisi, gençlerin talep ve ihtiyaçlarını yerel yönetimlerin ve karar alıcıların dikkatine sunmayı amaçlamaktadır.

Samsun'da 28 Ekim 2023 tarihinde düzenlenen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda, gençlerin öncelikli sorunlarını belirlemek için tartışma oturumları düzenlendi. Bu oturumlarda, gençler kendi belirledikleri başlıklar altında tartışmalar yürüttü. Tartışmalar, tüm katılımcılara açık olarak yürütüldü ve şeffaf bir şekilde raporlandı. Elde edilen veriler, belirlenen sorun başlıkları altında sınıflandırıldı. Bu sorunlardan öne çıkan başlıklardan biri de İklim Krizi ve Çevre Kirliliği oldu. Bu başlıkta belirtilen konularla ilgili şehrin hem karar alıcılarının, hem uygulayıcılarının hem de halkın çevrenin korunmasında yeterli bilgiye sahip olmadığı dile getirildi. Bu konuları dile getirip fikirlerini, sorunlarını ve çözüm önerilerini aktaran kitle Samsun'un gençlerinden oluşan 102 kişilik heterojen bir gruptu.

Her ne kadar iklim krizi ve çevre kirliliği birbirlerinden farklı konular olsalar da bu iki konu ortak faaliyet alanlarında çözüm üretilebilecek, üzerlerine düşünülebilecek konulardır ve forumda gençler tarafından ilişkilendirilmiştir. Bu başlıklar altında İklim Değişikliği ile kastedilen “karşılaştırılabilir zaman dilimlerinde gözlenen doğal iklim değişikliğine ek olarak, doğrudan veya dolaylı olarak küresel atmosferin bileşimini bozan insan faaliyetleri sonucunda iklimde oluşan değişiklikler”dir.¹

Türkiye, coğrafi konumu nedeniyle birden fazla iklim tipinin yaşandığı ve değişen iklimle birlikte sık sık farklı doğal afetler yaşamaya başladığı için bu konularda yerel ve ulusal düzeyde etkili politikaların ve projelerin hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır. Ülkenin ekonomisi, geçmişten günümüze önemli ölçüde tarıma dayalı olmakla birlikte, iklim değişikliğinin ve çevre kirliliğinin tarım, hayvancılık ve balıkçılık gelirlerindeki düşüşte önemli bir rol oynadığı araştırmalarla desteklenmektedir.

Bu politika önerisi, Samsun'daki gençlerin bu ve benzeri konularda ortaya koyduğu görüşler ve çözüm önerileri doğrultusunda şekillendirilmiştir, temel amacı gençlerin seslerini yerel yönetimler ve karar vericilere duyurarak etkili ve sürdürülebilir çözümler üretilmesine katkıda bulunmaktır.

¹ İklim Değişikliği Başkanlığı, “Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi,” https://inhak.adalet.gov.tr/Resimler/Dokuman/2312020100208bm_41.pdf (Erişim tarihi: 22 Şubat 2024), ss.3

İklim Krizi ve Çevre Kirliliği ile Mücadele Gençler için Neden Önemli?

İklim krizi ve çevre kirliliği, özellikle gençler için Samsun'da acil müdahale gerektiren konular arasında yer almaktadır. Bu durum, genç nüfusun geleceğini doğrudan etkileyen çevresel, ekonomik ve sosyal faktörlerle yakından ilişkilidir. Gençler, kentteki yaşam kalitesini ve kendi geleceklerini doğrudan etkileyen bu konulara dair farkındalık ve katılım isteği göstermektedir. İklim değişikliğinin etkileri ve çevre kirliliğinin artması, gençlerin bu konuları önceliklendirmesinin ana sebepleri arasında yer almakta ve bu durum onların sağlığını, eğitimini ve iş bulma olanaklarını tehdit etmektedir.

İklim değişikliği ve çevre kirliliğiyle mücadele ile ilgili eylemler; sadece bugünü değil, aynı zamanda gelecek nesillerin de yaşam kalitesini belirleyecektir. Bu bağlamda, gençlerin bu konularda aktif rol alması ve politika yapım süreçlerine katılımı, sürdürülebilir bir geleceğin şekillendirilmesinde kritik bir öneme sahiptir. Samsun'da gençler tarafından ifade edilen sorunlar ve çözüm önerileri, yerel yönetimler tarafından dikkate alınmalı ve politika geliştirme süreçlerinde merkezi bir rol oynamalıdır.

İklim Krizi ve Çevre Kirliliği ile İlgili Gençlerin Belirttiği Sorunlar

Gençlerin iklim kriziyle mücadele hakkında bilgiye erişememesi ve bunun sonucunda belediyeler ile çözüm üretmek için birlikte çalışamaması:

İklim kriziyle mücadelede gençlerin rolü oldukça kritiktir çünkü gençler hem bugünkü hem de gelecekteki eylemleriyle fark yaratabilmektedirler. Ancak fark yaratabilme noktasına gelebilmek için öncelikle iklim krizi ile ilgili bilgi seviyelerini artırabilmeleri ve bu sayede de bilinçlenmeleri gerekmektedir. Gençler iklim kriziyle mücadele konusunda yeterli bilgiye erişemedikleri için belediyelerle işbirliği içerisinde projeler yürütmekte zorlanmaktadır. Bu sebeple Samsun'da gençler tarafından, iklim kriziyle mücadele için belediyelerle uygulanabilecek pratikleri geliştirememektedirler.

Belediyelerin planlarının sürdürülebilir olmaması:

5 yılda bir gerçekleşen belediye seçimlerinde mevcut belediye başkanlarının önceki dönem çalışmalarını sürdürme yöntemini seçmemesi çalışmaların sürdürülebilirliği noktasında sorun oluşturmaktadır. Ayrıca planların orta ve uzun vadeli olmaması, iklim krizinden en çok etkilenecek gruplardan biri olan gençler ve diğer kırılgan gruplar olan çocuklar, engelliler ve kadınlar için iklim alanında belediyelerin çalışmalarına düzenli katılımlarını engellemektedir.

Gençlerin çiftçiliğe ilgisizliği ve yaş almış çiftçilerin yeni nesil tarıma ayak uyduramaması:

Değişen iklime göre yeni tarım biçim ve teknolojilerinin çiftçiler tarafından öğrenilmesi ve uygulanması elzemdir. Bu konuda gençlerin teşvik edilmesi talep edilmektedir. Samsun'da gençler işsizlik sorunu yaşarken şehrin en önemli istihdam kaynaklarından biri olan tarım faaliyetleri, iklim krizi ve yeni nesil tarım stratejilerinin aktarılamaması sebebiyle önemli ölçüde azalmaktadır.

Gençler arasında atık yönetimi ve farkındalık eksikliğinin çevresel etkileri:

Samsun'da sıfır atık kutularının yeterli olmaması, gençlerin atık yağ/pil vb. özel atıkları doğru şekilde bertaraf etme konusunda belediye ile iletişim kuramaması ve bu konuyla ilişkili mobil uygulama gibi araçların eksikliği bu sorunun temel öğelerini oluşturmaktadır. Yerel yönetimler ve mobil uygulamalar aracılığıyla gençlere, bu konuda rehberlik ve bilgilendirme sağlanmamaktadır. Dolayısıyla yerel yönetimlerin gençleri atık ayrıştırma, atıkları nasıl ve nereye bırakacaklarına dair desteklememesi, hem çevre kirliliğine hem de gençlerin bu konuda bilgi düzeyinin artmamasına yol açmaktadır. Öte yandan konunun çevre kirliliği boyutunda, atık yağların ve pillerin kontrolsüz bir şekilde doğaya bırakılması su kaynaklarını, toprağı ve deniz ekosistemini olumsuz etkilemektedir. Böylelikle gençlerin temiz çevre, gıda, su gibi temel ihtiyaçlara olan erişimi ile birlikte yerel yönetimlerin sıfır atık hedefine ulaşmasını da engellemektedir. Atık yönetimi konusundaki kaynakların eksikliği, gençlerin bu konuda bilinçlenmelerini zorlaştırırken, aynı zamanda yerel yönetimlerin gençleri desteklediği, çevre dostu davranışlara teşvik eden program ve etkinliklerin azlığı da var olan sorunu derinleştirmektedir.

Koku ve çevre kirliliği (kanalizasyon vb.), otobanlarda gürültü kirliliği, altyapı problemleri:

Çevre kirliliği salt çöpten ibaret bir kavram değildir. Şehrin bazı bölgelerindeki (özellikle sahil bölgeleri ve meydana) koku kirliliği ve gürültü kirliliği de çevre kirliliğine dahildir. Bununla birlikte altyapı problemlerinden kaynaklanan yağmur suyu kanalları gibi yollarla çöplerin taşınıp bir yerlerde birikmesi de buna dahil edilmiştir. Atıksu ve yağmur suyu geri dönüşümü koku kirliliğini, trafik düzenlemeleri de gürültü kirliliğini önleyebilir. Bu hususlar gençlerin sosyalleşmesi ve eğitimlerine odaklanmasında etkilidir. Gençler gerek kafelerde gerek şehri muhtelif bölgelerindeki kütüphanelerinde ders çalışmakta, sosyalleşmektedirler. Özellikle bu alanlarda gürültü ve koku kirliliği gençlerin eğitim ve sosyalleşme faaliyetlerini etkilemektedir.

Plastiklerde uzun çözünme problemi ve Samsun Büyükşehir Belediyesi kapsamında bununla ilgili alternatif madde kullanılmasına yönelik teşviklerin bulunmaması:

Plastik geri dönüşümü ile ilgili olarak toplanan plastiklerin büyük kısmının geri dönüştürülemediği, doğada çok uzun yıllar çözünmeden kalabildiği, çözünen plastiğin ise mikroplastik olarak insan DNA'sına kadar eriştiği konuyu açıklayan bilgilerdir. Bununla ilgili olarak belediyenin plastik türevi malzemelerin kullanılması için teşviklerde bulunmadığı ifade edilmiştir.

Çözüm ve Politika Önerileri

İklim krizi ve çevre kirliliği ile ilgili farkındalık çalışmaları düzenlenmelidir.

Belediye tarafından düzenlenmiş, düzenlenmekte olan ve düzenlenmesi planlanan bilinçlendirme, farkındalık faaliyetleri mevcuttur fakat iklim krizi, çevre temizliği ve doğal afet konularıyla ilgili sorunların tekrar tekrar dile getiriliyor oluşu uygulayıcılar veya halk nezdinde bir yetersizliğin olduğunun ifadesidir. Çevre temizliğinin önemini ve çevre kirliliğinin yaratacağı sorunları en gerçekçi şekliyle gösterebilmek ciddi bir farkındalık yaratabilir. Örneğin şehrin içerisinde kirli şehir konsepti ile ufak bir kirli alan yaratılabilir. İklim krizi ve çevre kirliliği ile ilgili konferanslar, çalıştaylar düzenlenmesi de öneriler arasında yer almıştır.

Çevre kirliliğine karşı önleyici bir mekanizma olarak yüksek cezalar getirilmelidir.

Caydırıcı para cezaları sorunların çözümünde bir fayda sağlayabilir. Örneğin Cumhuriyet Meydanı'nda bulunan Atatürk Parkı ve Onur Anıtı çevresinde uygulanan sigara yasağı bir süre parkın izmarit çöplerinden arınmasında yararlı olmuştur. Bu tür yasakların çöp atma konusunda da hayata geçirilmesi önerilmiştir.

Atıkların ayrıştırılması sadece kurumlarda sınırlı kalmaması, toplumun geneline yayılması için belediyeler atık ayrıştırma konteynırları gibi gerekli yatırımları yapmalıdır.

Atık ayrıştırmak için ayrı kurumlar, makinalar, işçiler kullanılması ayrı maliyetlerin harcanması karşısında çöpün, atığın oluşturulduğu ilk elden ayrıştırılması her açıdan faydalıdır. Bunun için şehrin vatandaşın ulaşabileceği her bölgesinde atık ayrıştırılmasına uygun konteynırlar yerleştirilmelidir.

Plastik kullanımını azaltmak için öncelikle belediyeler kendi içlerinde cam, ahşap, kağıt gibi ürünleri kullanarak toplumu bu yönde teşvik etmelidir.

Buna ek olarak plastik kullanımının azaltılması da öneriler arasında yerini almıştır. Bununla ilgili olarak plastik yerine kullanılabilecek ürünlerin kullanılması ve kullanımın teşvik edilmesi önerilmiştir. Bu öneri doğrultusunda cam, ahşap, kâğıt gibi ürünler plastik kullanılarak elde edilen ürünlerin çoğunun yerini alabilir. Belediyenin bu uygulamaya önce kendi içerisinde başlaması beklenir. Uygulamanın halk tabanında yaygınlaşması için de eğitimler ve teşvikler önerilir. İlkadım ilçesinde buna benzer bir uygulama görülmüştür fakat şehrin geneline yayıldığı görülmemiştir. Hollanda'da, Almanya'da bulunan pet şişe otomatları örnek verilmiştir. Benzer uygulamalar Samsun'da da yürütülebilir. Tramvay durakları başlamak için uygun bir noktadır.

Hava kirliliği açısından kömür dağıtımının sonlandırılması ve fabrikaların denetiminin artırılması gerekmektedir.

Şehirde doğalgaz her hanede kullanılmamaktadır. Bu hanelerde elektrikli soba kullananlar da mevcuttur. Aşırı elektrik tüketimi de kirliliktir. Bu halde kömür dağıtımının durdurulması veya karbon emisyonu görece daha düşük odun peletlerinin kullandırılması, soba kullanan hanelere yardım edilecekse odun yönünde yardım edilmesi veya soba ve elektrik sobası kullanan hanelere doğalgaz tesisatı çekilmesi konusunda destek olunması önerilmektedir. Bunun dışında şehirde bulunan sanayi ve fabrika bölgelerinde belirli zaman aralıklarında hava ölçümlerinin yapılması, belirtilen düzeyin üzerinde sonuçlar çıkan bölgeler için caydırıcı cezaların uygulanması gerekmektedir. Buna ek olarak; belediye kendi dönüştürdüğü atık, yaktıkları tesisleri ve kendi hizmet binalarını da takip etmeli ve denetlemelidir. Üniversitelerde hava takip sistemi kullanılmaktadır. Benzeri bir sistem kurulabilir, Meteoroloji Genel Müdürlüğü ve Havacılık Fakültesi ile birlikte çalışılabilir.

Belediyelerin ve halkın ortaklaşa iklim krizi ile ilgili güncel bilgileri takip edeceği online platformlar oluşturulmalıdır.

Gerek belediyelerin yürüttükleri çalışmalar, gerekse halkın çalışmalara reaksiyonu iki tarafta da konu hakkında bilgi ve eylem eksikliği olduğunu göstermiştir. Bununla ilgili olarak belediye eliyle bir iklim değişikliği online bilgi forumu açılabilir. Web ortamında gerçekleşecek bu faaliyette iklim ile ilgili bilgiler, değişimler gibi konular konuyla ilgili çalışma yürüten öğrenciler, akademisyenler ve uzmanlar tarafından derlenebilir.

Toplu taşımanın yaygınlaşması, teşvik edilmesi edilmesi gereklidir.

İklim değişikliğinde büyük etkisi olan özel ulaşımın yarattığı sera gazı emisyonunun salımının azaltılması için toplu taşımanın teşvik edilmesi, bu tür bir teşvikin yürütülebilmesi için de toplu taşımanın halkın tercih edeceği rotalar ve fiyatlar üzerinden yeniden yapılandırılması önerilir. Bununla birlikte kullanımdaki yolların da teşvik edilecek toplu taşıma kullanımına uygun hale getirilmesi elzemdir. Duraklarda rotalar ve araçlarla ilgili bilgilendirmelerin bulunması ve Samulaş mobil uygulamasının daha kullanılabilir hale getirilmesi öneriler arasındadır. Toplu taşıma araçlarının rotalarının yolcu durumuna göre ayarlanması gerekmektedir.

Genç çiftçilerin yetiştirilmesi için ayrı bir fon oluşturulmalıdır.

Samsun tarım potansiyeli yüksek bir şehirdir. Özellikle tütün, kenevir gibi ürünleri dünya genelinde kaliteli ürün üretebilmiş bir şehirdir. Fakat üretici sayısı ve ekili alan miktarı yıldan yıla azalma eğilimindedir. 2 adet ovası bulunan bir şehirde domatesin Antalya'dan getiriliyor oluşu; hem sera gazı emisyonunu, hem de pazar maliyetini artırmaktadır. Yerel üretimin ve yerel ürün tüketiminin teşviki öneriler arasındadır. Bu teşvik pazarlarda belediye tarafından alınan ücretlerin yerel üreticilerden daha az alınması ve benzeri şekillerde uygulanabilir. Buna ek olarak; genç çiftçilerin sermaye, tarım makinaları ve arazi gibi konularda desteklenmesi de önerilmektedir. Çiftçi olduğu bilinen katılımcılar tarafından il ve ilçe tarım müdürlüklerinde görevli bulunan ziraat mühendislerinin üretim sahalarını ziyaret etmediği, bu sebeple köylerde çiftçiliğin hala eski usullerde yapıldığı da ifade edilmiştir

Modern sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması gereklidir.

İklim değişikliği ile beraber süregelen ve gelecekte daha ciddi problemlere yol açacak olan su hayatımızın her noktasında ihtiyaç duyduğumuz bir kaynaktır. Su tasarrufu ile ilgili olarak damla sulama ve benzeri su tasarrufu sağlayan sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması önerilmektedir. Bu yaygınlaştırma için belediye bir örnek sulama sistemi ile daha az suyla daha verimli ürün yetiştirilebileceğini gösterebilir. Belediyelerin kendi park ve bahçelerinde bunu uyguladığı görülmektedir fakat aynı uygulamanın halk tarafından gerçekleştirilmesi de elzemdir.

Yenilenebilir enerji kaynakları ile enerji üreten tesislerin yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesi gerekmektedir.

Tıpkı toplu taşıma maddesinde olduğu gibi yenilenemeyen enerji kaynaklarının sera gazı emisyonunu artırdığı görülmüştür. Belediye araçlarının yenilenebilir enerji tesislerinde üretilecek yakıtlarla çalıştırılması dünyaya örnek olacak bir projedir. Belediye konuyla ilgili olarak elektrikli otobüs kullanımını başlatmıştır, fakat bunun daha da yaygınlaşması gerekmektedir. Şehirde yenilenebilir enerji kaynakları bakımından rüzgâr ve güneş enerjisinden faydalanılabilecek alanlar mevcuttur. Bu alanlarda yenilenebilir enerji tesislerinin kurulması için teşvik mekanizmaları geliştirilebilir.

Belediyelerin problemlerle ilgili olarak üniversite, sivil toplum kuruluşları ve halkla işbirliği içerisinde çalışması ve katılımcı süreçleri geliştirmesi gerekmektedir.

Katılımcılar tarafından ısrarla üzerinde durulan bu öneri çerçevesinde ilgili konulara dair çalışmalar yürütecek hem kamu hem sivil toplum üyesi kişilerden oluşan kurullar oluşturulmalıdır. Bu kurullara kendi içlerinde denetim alanları dağıtılabilir. Bu kurullar ayda bir defa toplanarak faaliyet kararlarını aldıktan sonra, belediyeye onaylatıp faaliyetler yürütebilirler ve sonuçları belediyeye bildirebilirler. Bu süreçte destek olması için Genç İklim Meclisi gibi bir kurul kurulabilir. Belediye bu kurula paydaşlar, eğitimler ve atölyeler düzenlenmesi için destek olabilir.

Sonuç

Samsun'daki gençler arasında iklim kriziyle mücadele hakkında bilgi ve işbirliği eksikliği çeşitli olumsuz durumları beraberinde getirmektedir. Bu durumu düzeltmek ve gençlerin çevresel sorumluluklarını yerine getirmelerini teşvik etmek adına, yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının etkin bir işbirliği içinde olmaları kritik öneme sahiptir. Kurumlardaki işbirliği eksikliği ve gençler ile sivil toplum kuruluşları arasındaki bağın zayıf olması, çevresel farkındalığın artırılmasını engellemekte ve gençlerin çevre konularına karşı duyarsız kalmasına neden olmaktadır.

Samsun'da gözlemlenen iklim kriziyle mücadele bilincinin yeterince gelişmemesi ve işbirliği eksikliği, kentsel sürdürülebilirlik ve yaşanabilirlik açısından önemli bir endişe kaynağıdır. Bu olumsuz durumun iyileştirilmesi için politik düzeyde atılacak adımların yanı sıra toplumsal ve kültürel bir dönüşümün de sağlanması kritik önem taşımaktadır. Politik ve toplumsal dönüşümün bir araya gelmesi, Samsun'da kalıcı bir çevre bilinci ve sorumluluk anlayışının gelişmesini sağlayabilir. Bu gençlik odaklı bilinç ve anlayış ile Samsun, daha duyarlı ve etkin bir sivil toplum, sorumluluk sahibi bir yerel yönetim ve yaşanabilir bir kent oluşturma potansiyeline sahiptir. Gençlerin çevre bilincini geliştirmek ve kalıcı bir etki yaratmak için belediyelerin desteğiyle, gençlerin aktif katılımını teşvik eden sürdürülebilir bir yaklaşım benimsenmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda, Samsun'da çevre bilincinin artırılması ve gençler arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi adına somut adımlar atılması kaçınılmazdır. Gençlik katılımı ve sürdürülebilirlik temel ilkeleri çerçevesinde çevre bilincini artırmaya yönelik politika ve stratejileri şekillendirilmelidir. Bu yaklaşım, çevresel, sosyal ve ekonomik boyutları bir arada ele alarak bütüncül bir perspektif sunacaktır. Ayrıca, gençlerin etkin katılımını sağlamak amacıyla politika ve stratejiler, gençlerin çevre sorunlarını anlamalarına ve çözüm önerileri üretmelerine olanak tanıyacak şekilde geliştirilmelidir.

Yerel seçim süreci boyunca büyükşehir ve ilçe belediye başkan adaylarına, meclis üyesi adaylarına ve tüm yerel karar alıcılara iklim krizi ve çevre faaliyetlerindeki sorunlarımızı dikkate almaları ve gençlerin talepleri ve çözüm önerileri dikkate alınarak, sürdürülebilir bir gelecek için önemli adımlar atılması için bu somut belgeyi sunuyoruz.

Samsun

POLİTİKA ÖNERİSİ

Gençlerin Yerel Düzeyde Siyasete Katılımı

www.gencliginyuzleri.org

Yazar: Dila Dilara Aytekin

16.06.1999 Artvin doğumluyum. Ondokuz Mayıs Üniversitesi psikolojik danışmanlık ve rehberlik bölümü mezunuyum. Aktif olarak mesleğimi yerine getirmekteyim. Gençlik çalışmalarına ve gönüllü faaliyetlerine Samsun yerelinde katılıyorum.

Editör: Elif Fatma Gidiş

28.02.2003 Çorum doğumluyum. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Hukuk Fakültesi 2.sınıf öğrencisiyim. Samsun'un Genç Yüzlerindenim.

Bu politika önerileri, Ulusal Demokratik Enstitü ve Sosyal İklim Derneği tarafından yürütülen Gençliğin Yüzleri Gençlik Forumu'nda ortaya çıkan sonuçlarla oluşturulmuştur. Öneriler, genç gönüllüler ve gençlik forumlarına katılan gençlerin fikirlerini kapsamaktadır. Kurumların görüşlerini yansıtmak zorunda değildir ve kurumlar konu ile ilgili herhangi bir sorumluluk kabul etmemektedir.

Yönetici Özeti

28 Ekim 2023 tarihinde Samsun'da gerçekleşen Gençliğin Yüzleri gençlik forumunda katılımcılar Samsun yerelindeki gençlik sorunlarını ve bu sorunlara önerdikleri çözümleri tartışmıştır. Forumlarda en çok gündeme gelen sorunlar ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri ise gençler tarafından politika önerileri haline getirilmiştir.

Bu belgenin odağı ise Samsun'da gençlerin yerel yönetim süreçlerine katılımına dair sorunlar ve bu sorunların olası çözümleridir. Samsun'da gençlerin siyasete katılımıyla ilgili yaşanan sorunlar, düzenlenen gençlik forumunda çeşitli başlıklar halinde sıralanmıştır. Gençlerin yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine aktif katılımını engelleyen faktörler arasında, siyasetçiler ve yerel yönetimlerle iletişim sorunları, siyasi kutuplaşmanın gençlerin siyasete olan ilgisini azaltması, gençlerin siyasi mekanizmalarla ilgili teorik ve pratik bilgi eksikliği ve gençlik meclislerinin etkili çalışmaması bulunmaktadır. Ayrıca, gençlerin seçilebilecek yer ve sıralardan aday gösterilmemesi ve belediyelerde karar alıcı pozisyonlar için işe alımlarda kapsayıcılık sorunu, gençlerin karar alıcı pozisyonlarda yer almasının önündeki engelleri oluşturmaktadır. Bu 6 sorun, Samsun'daki gençlerin yerelde siyasete katılımını etkileyen temel nedenler olarak belirlenmiş ve politika önerisinde bu sorunların detaylı olarak ele alınması ve uygulanabilir çözüm önerileri getirilmesi amaçlanmıştır.

Samsun'da farklı görüşlerden gençlerin birlikte tartıştıkları oturumlarda belirlenen sorunlara yönelik çözüm önerileri de yine gençler tarafından geliştirilmiştir. Bu çözüm önerilerinin uygulanmasıyla birlikte, gençlerin karar alma süreçlerine aktif katılımlarının artması ve şehirdeki sorunlarla ilgili söz sahibi olmaları hedeflenmektedir. Gençlerin karar alma süreçlerine katılımı için öneriler arasında, yerel yönetimlerde gençlik sorunlarına odaklanan mekanizmaların oluşturulması ve bu mekanizmalar için Türkiye'deki farklı iyi örnek uygulamalarından faydalanılması, online platformlar aracılığıyla karar alma süreçlerini takip edebilecekleri kanalların oluşturulması ve varolan gençlik meclislerinin işlevinin artırılması bulunmaktadır. Ayrıca, gençlere yönelik teorik ve pratik eğitimlerle bilinçlendirme çalışmalarının yapılması, siyasetçilerle gençler arasındaki diyalogu güçlendirmek için gençlerle düzenli buluşmalar yapılması, halk günlerinin kapsamının genişletilmesi, belediye meclis üyelikleri adaylık sürecinde gençler için ücretsiz başvuru ve kota gibi olanakların sağlanması da gençlerin çözüm önerileri arasındadır. Buna ek olarak, gençlerin yerel yönetimlerdeki istihdam olanaklarının artması adına işe alım süreçlerinin daha şeffaf hale getirilmesi, belediyeler tarafından gençler için staj ve gelişim programlarının oluşturulması da talepler arasında yer almaktadır. Bu önerilerin hayata geçirilmesiyle gençlerin yerelde siyasete katılımlarının artması ve daha demokratik çözümlerin üretimi için gençlerin de dahil olduğu karar alma süreçlerinin inşa edilmesi hedeflenmektedir.

Giriş

Bu politika önerisi gençlerin siyasi karar alma süreçlerine katılımı ile ilgili Samsun'daki talep ve ihtiyaçları yerel yönetimlerdeki karar alıcıların dikkatine sunmayı amaçlamaktadır.

Samsun'da 28 Ekim 2023'de düzenlenen gençlik forumunda, gençlerin öncelikli sorunlarını belirlemek için 21 farklı başlıkta tartışma oturumları düzenlendi. Bu oturumlarda, gençler kendi belirledikleri başlıkların altında tartışmalar yürüttü. Tartışmalar, tüm katılımcılara açık olarak yürütüldü ve şeffaf bir şekilde raporlandı. Elde edilen veriler, belirlenen sorun başlıkları altında sınıflandırıldı. Bu sorunlardan gençlerin en fazla ilgi gösterdiği başlıklardan biri de "Gençlerin Yerel Düzeyde Siyasete Katılımı" başlığı oldu.

Türkiye'de gençlerin yerel düzeyde siyasete katılımı, son yıllarda hem akademik hem de kamuoyunda giderek daha fazla ilgi gören bir konu haline gelmiştir. Bu ilginin temelinde, gençlerin yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine daha fazla dahil edilmesinin, yerel demokrasinin güçlendirilmesi ve gençlerin daha aktif ve sorumlu vatandaşlar olarak çözümün bir parçası olarak karar alma süreçlerine katılımlarının önemli olduğu düşüncesi yatmaktadır.¹

Ancak Türkiye'de gençlerin yerel düzeydeki siyasete katılımı, henüz istenilen düzeyde değildir. 2019 yerel seçimlerinde 18-29 yaş arası seçmenlerin oy kullanma oranı, toplam seçmen oranı içinde %40,5 olarak gerçekleşmiştir. Bu oran, gençlerin yerel yönetimlere olan ilgisinin ve katılımının yeterli düzeyde olmadığını göstermektedir.² Buna ek olarak, 2018 yılında ise yerel yönetimlerde seçilme yaşı 18 olarak belirlenmiştir. 31 Mart 2019 tarihinde gerçekleştirilen mahalli idareler genel seçimi sonuçlarına göre 18-29 yaş aralığında 14 kişinin büyükşehir belediye başkanlığına aday olduğu görülmekteyken hiçbir aday büyükşehir belediye başkanı olarak seçilememiştir.

- 18-29 yaş aralığında 1038 kişinin il genel meclisi üyeliğine aday olduğu görülmekteyken içlerinden sadece 23 kişi görev için seçilmiştir.
- Aynı yaş grubundan 642 kişinin belediye başkanlığına adaylığını koyduğu görülmekteyken bunlardan sadece 6'sı seçilmiştir.
- Belediye meclisi üyeliğine adaylığını koyan 15.548 kişiden ise sadece 1.161'inin seçildiği görülmektedir. (Gençlerin Politik Tercihleri Araştırması Raporu, 2021)³

¹Akman, K. (2023). "Türkiye'de gençler ve siyaset: Gelecek için nasıl bir katılım?" *Türk Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(1), 157-172.

²Sivil Sayfalar (2018). "24 Haziran Seçimleri Sonrası Meclise Giren Genç Milletvekilleri"
<https://www.sivilsayfalar.org/2018/07/04/24-haziran-secimleri-sonrasi-meclise-giren-genc-milletvekilleri/> (Erişim tarihi: 30 Ocak 2024)

³Gençlik Örgütleri Forumu (2021), "Gençlerin Politik Tercihleri Araştırması Raporu". (Erişim tarihi: 30 Ocak 2024)

Yerel seviyede gençlik katılımına baktığımızda ise Samsun özelinde gençlik katılımını destekleyecek 3 gençlik meclisi yer almaktadır. Ancak bu meclislerde yerelde karar alma süreçleri etkileyecek seviyede çalışmalar gerçekleştirememektedir. Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin de 2020-2024 stratejik planına baktığımızda ise "Halk ve STK'lar ile bütünleştirici katılımcı şehir yönetim projeleri oluşturmak" hedefi yer almaktadır. Bu hedef gençleri ayrı bir grup olarak tanımlamasa da gençlerin dahiliyeti için katılımcı süreçleri destekleyen bir hedeftir. Bu çerçevede politika önerimiz Samsun Büyükşehir Belediyesi'nin stratejik planı ile uyumlu ve destekleyici bir belgedir.

Yerelde gençlik katılımı ile ilgili sorun ve çözüm önerilerimizin yer aldığı bu metin gençlik katılımı ile ilgili sorunları iki yönden ele almakta ve buna göre sorun ve çözüm önerilerini tanımlamaktadır: **Gençliğin yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine aktif katılımı ve gençliğin karar alıcılar olarak seçilmesi veya yerel yönetimlerde karar verici pozisyonlarda görev alması.** İki alt başlıkta tanımlanan sorun ve çözüm önerileri gençlerin çoğunlukla yaşadığı Atakum, İlkadım ve Samsun Büyükşehir Belediyesi'ne yöneliktir.

Gençliğin Yerelde Siyasete Katılımla İlgili Yaşadığı Sorunlar

Samsun'da gençlerin siyasete katılımı ile ilgili yaşadıkları sorunlar düzenlenen gençlik forumunda iki ana başlık altında ve çeşitli alt başlıklarda tartışılmıştır:

1.Gençlerin yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine aktif katılımının önündeki engeller:

- a.Siyasetçiler ve yerel yönetimler ile gençler arasındaki iletişim sorunları
- b.Siyasi kutuplaşma sonucunda gençlerin siyasete olan ilgisinin azalması
- c.Gençlerin yerelde siyasi mekanizmalarla ilgili teorik ve pratik bilgi eksikliği
- d.Gençlik meclislerinin etkili çalışmalar yürütememesi

2.Gençlerin karar alıcı olarak seçilmesi veya yerel yönetimlerde karar alıcı pozisyonlarda yer almasının önündeki engeller:

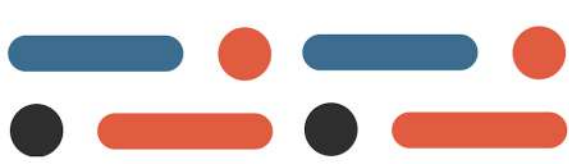
- a.Gençlerin seçilebilecek yer ve sıralardan aday gösterilmemesi
- b.Belediyelerde karar alıcı pozisyonlar için işe alımlarda kapsayıcılık sorunu

Yukarıdaki başlıklarda belirtilen 6 sorun Samsun'da gençlerin yerelde siyasete katılımını etkileyen temel nedenler olarak görülmüştür. Politika önerimizde belirtilen bu sorunların detaylı olarak ele alınması ve uygulanabilir çözüm önerileri getirilmesi amaçlanmıştır.

1.Gençlerin yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine aktif katılımının önündeki engeller:

a.Siyasetçiler ve yerel yönetimler ile gençler arasındaki iletişim sorunları

Gençler arasında siyasi parti temsilcileri tarafından ciddiye alınmadıkları görüşü yaygın bir biçimde yer almaktadır. Siyasi partiler, genellikle gençlerin ihtiyaçlarını ve beklentilerini tam olarak anlamamakta ve gençlere hitap eden eşitlikçi bir dil ve üslup kullanmamaktadır. Bu durum, gençlerin siyasi partilerden soğumasına neden olmaktadır. Siyasi partilerin iletişimsizliği, farklı partilerden gelen gencin talebini dikkate almamasına ve taleplerin göz ardı edilmesine, gençlerin gereksinimlerinin karşılanamamasına sebep olmaktadır.

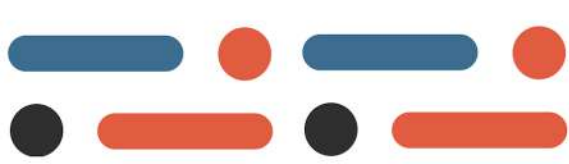
Yerel yönetimler seviyesinde ise gençler belediyelerin büyük oranda partizan bir şekilde yönetildiğini gözlemlemekte, bu çerçevede herhangi bir siyasi partiye üyeliği olmayan gençlerin belediyelerde katılımcı süreçlere dahil olmasının zorlaştığını belirtmektedir. Yerel yönetimler özelinde de gençler sorunları ile ilgili muhatap bulamamaktadır. Gençlerin yerel yönetimlerle kolay ve etkili bir biçimde iletişime geçebileceği bir mekanizma bulunmamaktadır. Gençler taleplerini sosyal medyadan yetkililere ulaştırmaya çalışıyor olsa da sorunlarının çözümü için yeterli geri dönüşü alamamaktadır.

Yerel yönetimler seviyesinde ise gençler belediyelerin büyük oranda partizan bir şekilde yönetildiğini gözlemlemekte, bu çerçevede herhangi bir siyasi partiye üyeliği olmayan gençlerin belediyelerde katılımcı süreçlere dahil olmasının zorlaştığını belirtmektedir. Yerel yönetimler özelinde de gençler sorunları ile ilgili muhatap bulamamaktadır. Gençlerin yerel yönetimlerle kolay ve etkili bir biçimde iletişime geçebileceği bir mekanizma bulunmamaktadır. Gençler taleplerini sosyal medyadan yetkililere ulaştırmaya çalışıyor olsa da sorunlarının çözümü için yeterli geri dönüşü alamamaktadır.

b.Siyasi kutuplaşmanın sonucunda gençlerin siyasete olan ilgisinin azalması

Gençlerin özgürce sorunlarını ve ihtiyaçlarını dile getirmeleri, toplumda farkındalık yaratmalarına ve değişim için eyleme geçmelerine olanak tanır. Yerel yönetimler özelinde gençlerin yerel düzeyde karar alma süreçlerine dahil olmalarını ve kendi mahallelerini, şehirlerini ve bölgelerini daha iyi bir yer haline getirmeleri için fırsatlar sunar. Ancak gençler, ulusal seviyedeki kutuplaşmanın yerel yönetimlere de etki etmesi sonucunda ortaya çıkan baskı ortamı sebebiyle kendi görüşlerini ifade etmekten korkmaktadır. Görüşlerini ifade eden gençler ilerleyen yıllarda kendi şehirlerinde iş bulmakta zorluk yaşayabileceklerini düşünmektedir. Bu durum gençlerin siyasete ilgisini ve katılımını azaltmaktadır. Gençler kendilerini ifade ettiklerinde herhangi bir siyasi partinin destekçisi gibi görülerek yaftalanmak istememekte ve bu nedenle de yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine aktif olarak katılmaktan geri durmaktadır.

c.Gençlerin yerelde siyasi mekanizmalarla ilgili teorik ve pratik bilgi eksikliği

Eğitim sisteminin de bir sonucu olarak gençler, yerel yönetimlerin yapısı, işleyişi ve etki alanı hakkında üniversitelerin kamu yönetimi ve siyaset bilimi, hukuk vb. gibi bölümlerinde öğrenci olmadığı sürece yeterince bilgi edinebileceği kaynaklara sahip değildir. Siyaseti genellikle karmaşık ve anlaşılması zor bir alan olarak gören gençler, siyasete katılmanın önemini ve faydalarını da yeterince anlamamaktadır. Bu durum yerelde siyaseti aktif bir şekilde takip etme ve katılma konusunda isteksizlik yaratmaktadır.

d.Gençlik meclislerinin etkili çalışmalar yürütememesi

Gençlik meclisleri, gençlerin katılımını teşvik etmek ve onların görüşlerinin karar alma süreçlerine dahil edilmesini sağlamak amacıyla oluşturulan mekanizmadır. Ancak şu anda Samsun'da bulunan Atakum, İlkadım ve Canik gençlik meclislerinin karar alma süreçlerini etkileyebilecek şekilde aktif çalışmadığı görülmektedir. Üç meclis de Samsun'da yaşayan gençler tarafından az bilinmesi ve faaliyetlerinin yok denecek kadar az olması gençlik meclislerinin varlığını yalnızca kağıt üstünde sürdüren yapılar olmasına yol açmaktadır. Gençlik meclislerinin aktif çalışmaması, gençlerin siyasete katılımının azalmasına da neden olmaktadır. Bu durum gençlerin görüşlerinin karar alma süreçlerine dahil edilmesini engellemektedir.

2.Gençlerin karar alıcı olarak seçilmesi veya yerel yönetimlerde karar alıcı pozisyonlarda yer almasının önündeki engeller:

a.Gençlerin seçilebilecek yer ve sıralardan aday gösterilmemesi

Siyasi partiler ve yerel yönetimlerin milletvekili ve meclis üyesi seçimlerinde 18-30 yaş arasındaki genç adayları, seçilmelerinin çok düşük ihtimal olduğu çoğunlukla alt sıralardan aday göstermektedir. Bu durum elbette 2019 seçimlerinin istatistiklerinde de yer aldığı üzere gençlerin karar alıcı pozisyonlarda yer almasını imkansız hale getirmekte ve bu da gençlerin kendi sorunları ile ilgili çözüm üretmek için karar alıcı olmalarını engellemektedir. Samsun özelinde bakıldığında belediyelerin web sitelerinde yer alan bilgileri karşılaştırdığımızda Samsun Büyükşehir Belediyesi⁴ Atakum Belediyesi⁵ve İlkadım Belediyesi⁶ belediye meclislerinde de 18-30 yaş arasında genç bir meclis üyesi yer almadığı görülmektedir.

b.Belediyelerde karar alıcı pozisyonlar için işe alımlarda kapsayıcılık sorunu

Gençlerin belediyelerde karar alıcı pozisyonlarda daha fazla bulunabilmesi için belediye meclis üyeliği dışında da gençler, belediye içerisinde farklı karar alıcı birimlerde çalışabilir ve gençlerin sorunlarına çözümler üretebilir. Ancak belediyelere işe alımlarda partizanlığın liyakatin önüne geçmesi, farklı siyasi görüşlere sahip gençlerin belediyelerde iş bulmasını zorlaştırmaktadır. Bu hem farklı arka planlardan gelen gençlerin belediye yönetimlerinde yer almasını engelleyerek kapsayıcılık sorunu yaratmakta, hem de gençlerin karar alma süreçlerine katılımını düşürmektedir.

⁴Samsun Büyükşehir Belediyesi, "Belediye Meclisi" <https://samsun.bel.tr/belediye-meclisi> (Erişim tarihi: 20 Şubat 2024)

⁵Atakum Belediyesi, "Meclis Üyeleri" <https://atakum.bel.tr/meclis-uyeleri> (Erişim tarihi: 20 Şubat 2024)

⁶İlkadım Belediyesi, "Meclis Üyeleri" <https://www.ilkadim.bel.tr/meclisuyeleri.php> (Erişim tarihi: 20 Şubat 2024)

Çözümler ve Uygulanabilir Politika Önerileri

Samsun'da yerel düzeyde gençlik katılımını arttırmak için gençlik forumlarında belirlenen sorunlara yanıt niteliğinde ve uygulanabilir çözüm önerileri gençler tarafından geliştirilmiştir. Bu önerilerin uygulanması sonucunda Samsun'da gençlerin karar alma süreçlerine katılımının artması ve bu şekilde şehirde sorunları ile ilgili söz sahibi olmaları istenmektedir. Gençler karar alma süreçlerine dahil oldukça gençlerin farklı alanda yaşadığı sorunlara daha demokratik ve sürdürülebilir çözümler getirilmiş olacaktır. Çözümler ve uygulanabilir politika önerileri sorunlar kısmında olduğu üzere **Gençlerin yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine aktif katılımı ve gençliğin karar alıcılar olarak seçilmesi veya yerel yönetimlerde karar verici pozisyonlarda görev alması** için öneriler şeklinde düzenlenmiştir.

Gençlerin yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine aktif katılımı için öneriler

1.Yerel Yönetimlerde doğrudan gençlik sorunları ile ilgilenen mekanizmalar oluşturulmalı

Büyükşehir ve ilçe belediyelerinin içerisinde gençlerin sorunlarına yanıt verebilecek mekanizmalar oluşturulmalıdır. Gençler belediye ile iletişime geçtiklerinde bu mekanizmalar aracılığı ile farklı sorunları ile ilgili kişi ve birimlere yönlendirilmeli ve destek alınmalıdır. Belediyeler gençlerle direkt ve açık iletişim kuracağı kanalları geliştirmelidir. Doğrudan gençlik sorunlarıyla ilgilenen mekanizmaların oluşturulması, gençlerin sorunlarının çözümüne katkıda bulunmak ve gençlerin daha iyi bir gelecek inşa etmesini sağlamak için önemlidir. Türkiye'de farklı belediyelerde Gençlik Merkezleri açılmıştır. Eskişehir Odunpazarı Belediyesi'nin bu bağlamda yaptığı çalışmaların içerisinde yer alan gençlik merkezlerin gençlerin sorunlarını anlatmaları için fırsat tanınmaları ve yerel yönetime iletmeleri iyi örnek uygulaması olarak değerlendirilebilir.⁷

Gençlerin yerel yönetimleri daha yakından takip edebilecekleri ve yerel yönetimlere katılabilecekleri online platformlar oluşturulmalıdır. Gençler belediye meclislerinde alınan kararları yalın bir dil ile bu online platformlardan takip edebilir. Şehirdeki karar alma süreçlerine katılım sağlamaları için alan yaratılması, gençlerin belediye kararlarını yakından takip etmelerini sağlayacaktır.

⁷ Odunpazarı Belediyesi, "Gençlik Merkezleri" <https://odunpazari.bel.tr/hizmetlerimiz/egitim-hizmetleri/genclik-merkezleri> (Erişim tarihi: 30 Ocak 2024)

Belediyeler, varolan gençlik meclislerinin işlevini arttırmak için gençlerle birebir görüşmeler düzenlemeli ve gençlik meclisinin yaptığı çalışmaları daha aktif bir şekilde sosyal medya gibi iletişim kanallarını kullanarak gençlere anlatmalıdır. Belediyeler, gençlik meclislerine katılımı arttırmak için gençleri teşvik ederken, bu yapının özerkliğine de vurgu yapmalı ve gençlik meclisi tarafından alınan kararlar belediye başkanı ve/veya belediye meclisi tarafından onaylandığında, onaylanan kararlar Samsun'da yaşayan gençlerle aktif bir şekilde belediyenin medya kanalları üzerinden paylaşılmalıdır.

2.Belediyelerin içerisinde kurulan mekanizmalar denetlenmeli

Belediyelerin gençlerin sorunlara yönelik kuracağı mekanizmalar da denetlenmeli ve her yıl verimlilikleri gözden geçirilmelidir. Mekanizmaların verimliliğinin değerlendirmesi için gençler de sürece dahil edilmelidir. Bu kapsamda gençlerden anketler ve birebir görüşmeler aracılığıyla geri bildirim alınmalıdır.

3.Yerel yönetimlerle ilgili teorik ve pratik eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı

Samsun Büyükşehir Belediyesi ve ilçe belediyelerinin gençlerin siyasete katılımı desteklemek için yerel yönetimlerin yapısı, işleyişine yönelik eğitimler düzenlemesi gençlerin yerel düzeyde siyasete katılımını arttıracaktır. Gençler; yerel siyasetin temel kavramlarını ve işleyişini öğrenmeli, siyasetin kendi hayatlarını nasıl etkilediğini anlamalıdır. Bunun için yerel yönetimler için de gençlere yönelik siyaset okulları gibi programlar başlatılabilir.

- Gençlere yönelik yapılacak eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları ile ilgili öncelikle belediye tarafından yereldeki gençlik örgütleri ile işbirliği yapılarak ihtiyaç analizi yapılmalı ve ardından ihtiyaca yönelik olarak eğitimler tasarlanmalıdır.
- İhtiyaca yerel düzeyde belediye, 19 Mayıs ve Samsun Üniversiteleri ile gençlik örgütleri işbirliğinde açılacak siyaset okulları kapsamında, gençlere yönelik siyaset dersleri verilip atölyeler ve kamplar düzenlenmelidir. Buna ek olarak gençlerin siyaseti daha yakından takip edebilecekleri ve katılım sağlayabilecekleri medya programları, yerel yönetimlerle bir araya gelebilecekleri toplantılar olabilir. Gençlerle birlikte yerel siyasetçilerin aktif siyaset konuştuğu YouTube, TV ve sosyal medya yayınları yapılabilir.

4.Siyasetçilerle gençler arasındaki diyalogu geliştirmek için atılacak somut adımlar

Siyasilerin gençlere yönelik eşitlikçi bir dil kullanması ve gençlerin taleplerini dikkate alması gerekmektedir. Gençlerin ilgi alanlarını ve sorunlarını dikkate alarak gençlere hitap eden bir dil kullanmaları, gençlerin yaşadıkları sorunları geçiştirmeden dinlemeleri ve konu hakkında genci anlamaya çalışması gerekmektedir. Bu yaklaşım gençlerin siyasete katılımını teşvik edecektir. Yerel siyasetçiler gençlerle iletişim kurmak için yüz yüze aylık toplantılar düzenlemeli ve gençlerin sorunlarını ve çözüm önerilerini gençlerden dinlemelidir. Yüz yüze toplantıların yanı sıra yerel siyasetçiler gençlerle farklı online platformlarda bir araya gelerek gençlerin alanına dahil olmalıdır. Gençliğin Yüzlerinin yürüttüğü siyasal forumlar ve karar alıcıların katılım sağladığı gençlik buluşmaları gençlerin konu hakkında bilinçlenmesi açısından iyi örnek teşkil edebilir.

5.Halk Günlerinin Kapsamının Genişletilmeli

Halk günleri; dünya ve ülkemizde halkın karar alma⁸ süreçlerine katılımını sağlamak amacıyla kullanılan bir katılım yöntemi olarak ifade edilebilir. Belediye temsilcileri ile birebir görüşmelere dahil olamayan gençler için halk günlerinin kapsamı genişletilmelidir. Bu amaçla, halk günlerine belediyenin tüm hizmetlerinin dahil edilmesi gerekmekte ve halk günlerinin sıklığı artırılmalıdır. Halk günlerinin sıklığı da belediyenin imkanları ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak artırılmalıdır.

Ek olarak, halk günlerinin tanıtımı yapılmalı ve daha fazla gencin katılımı sağlanmalıdır. Gençlerin katılımını arttırabilmek adına halk günlerinin kapsamı gençlerin yaşadığı ulaşım, sağlık, siyasete katılım, eğitim gibi sorunlardan doğan ihtiyaçları ve beklentileri dikkate alınarak genişletilmelidir.

⁸Yaman, M., & Küçükşen, M. (2018). Yerel Yönetimlerin Demokratikleşmesi Açısından Yerel Katılımın İncelenmesi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, (55), 247-259.

Gençlerin karar alıcı olarak seçilmesi veya yerel yönetimlerde karar alıcı pozisyonlarda yer alması için atılacak adımlar

1.Gençlerin karar alıcı olarak seçilmesi için atılabilecek adımlar

Yerelde daha fazla gencin belediye meclis üyeliği veya belediye başkanı gibi pozisyonlara seçilmesi için önlerindeki maddi ve manevi engellerin kaldırılması gerekmektedir. Bu kapsamda:

- Belediye meclis üyelikleri için yereldeki genç nüfus oranına göre kota getirilmeli ve daha fazla genç daha üst sıralardan aday gösterilmelidir.
- 18-30 yaş arasındaki gençlerden adaylık başvuru ücreti alınmamalıdır.
- Siyasi partilerin gençlik kollarını daha aktif kullanarak sadece parti üyeliği ve desteği ekseninde değil, gençlerin siyasal katılımını teşvik eden atölyeler ve buluşmalar düzenleyerek katılımcı süreçler desteklenmelidir.

2.Gençlerin yerel yönetimlerde karar alıcı pozisyonlarda yer alması için yapılacaklar

- Belediyeler, işe alımlarda liyakat ilkesini esas almalıdır. Bu amaçla, belediyelerin işe alım süreçlerinde; gençlerin eğitim, deneyim ve becerilerine göre değerlendirme yapılması gerekmektedir. Belediyeler işe alım süreçlerinde şeffaflığı artırmak için insan kaynakları ile ilgili verilerini yıllık olarak web sitesinde açık veri olarak paylaşmalıdır.
- Belediyeler, gençler için staj ve yetiştirme programları düzenlemelidir. Bu programlar, gençlerin belediyelerde çalışma fırsatı bulmalarını ve belediyelerin ihtiyaçlarına uygun nitelikli gençleri yetiştirmelerini sağlayacaktır.

Sonuç

Samsun'da biz gençlerin siyasete katılımı ile ilgili yaşadığımız sorunlara dikkat çekmek ve uygulanabilir politika önerileri geliştirmek için yazdığımız bu politika önerisinin yerel düzeyde siyasetçilerle katılımcı süreçleri iyileştirmek için başlangıç dokümanı olmasını hedefledik.

Gençler olarak yerel siyasete katılımı iki başlıkta değerlendirerek çözüm önerileri geliştirdik. Buna göre **gençlerin yerel yönetimlerde karar alma süreçlerine katılımları** ve **gençlerin yerelde karar alıcı pozisyonlara aday gösterilme** veya **belediyede karar alıcı pozisyonlarda işe alımları** başlıklarında yaşanan sorunlara yönelik atılacak adımları belirledik.

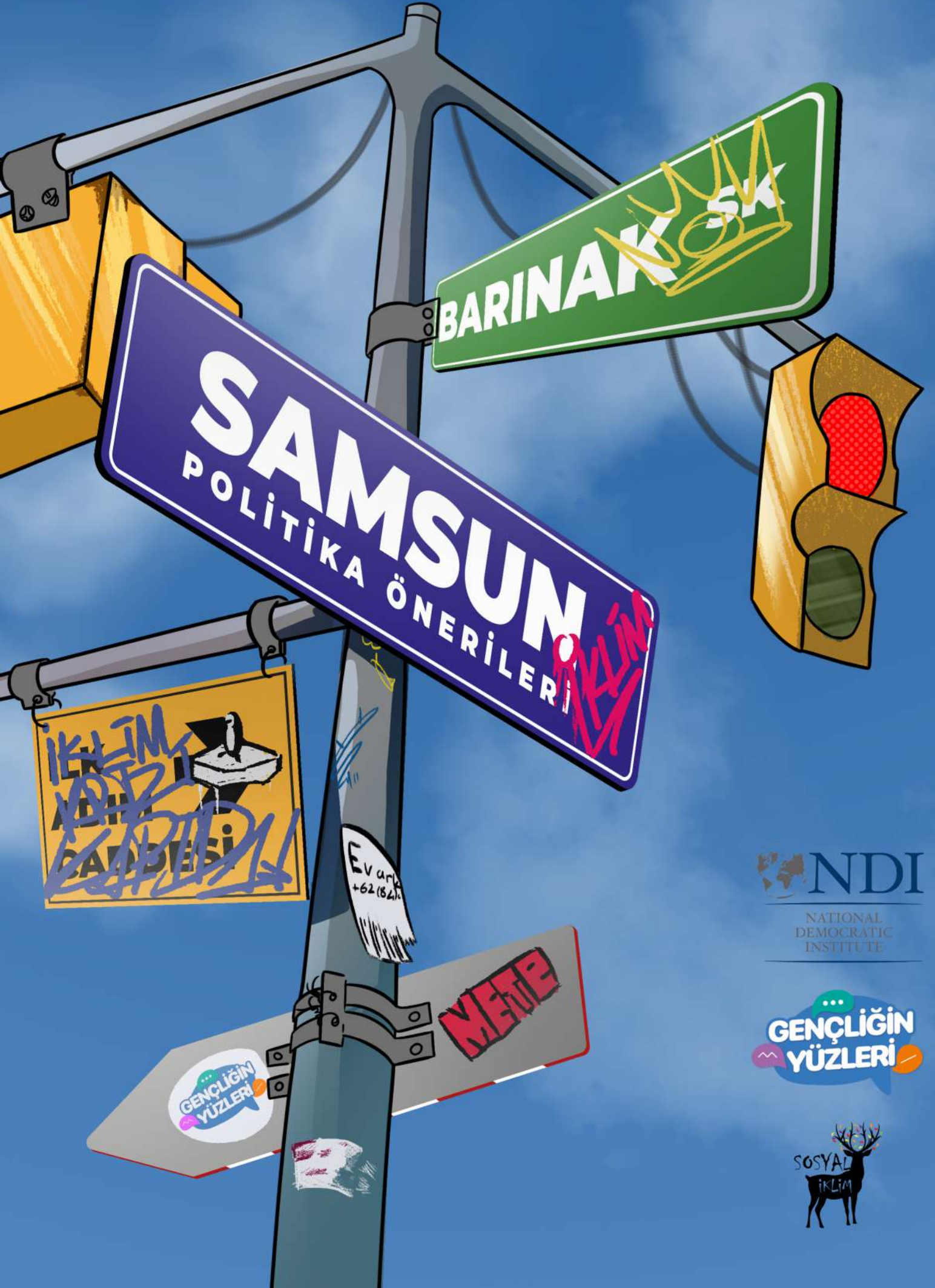
Samsun'da yerel yönetimlerdeki karar alma süreçlerine katılımda en fazla gözlemlenen sorunlar; siyasetçiler ile gençler arasındaki iletişim sorunları, siyasi kutuplaşmanın sonucunda gençlerin siyasete olan ilgisinin azalması, gençlerin yerelde siyasi mekanizmalarla ilgili teorik ve pratik bilgi eksikliği ve gençlik meclislerinin etkili çalışmalar yürütememesi olarak sıralandı. Siyasetçilerle gençler arasındaki iletişim sorunları çözmek için siyasilerin gençlere daha eşitlikçi ve çözüm odaklı yaklaşmasının yanı sıra, gençlerle düzenli buluşmalar düzenlemelerinin önemli olduğu inancındayız. Yerelde siyasi partiler arasındaki kutuplaşma zemininden uzaklaşarak farklı görüşlerden gelen tüm gençleri kapsayan bir yerel yönetim anlayışının gençlerin siyasete katılımını teşvik edeceğini düşünüyoruz. Bu şekilde gençler kendi fikirlerini özgürce ifade edebilecekleri bir ortamda daha fazla karar alma mekanizmasına katılım göstereceklerdir. Gençlerin yerelde siyasetle ilgili bilgi ve becerilerini geliştirebilmesi için yerel yönetimlerin, sivil toplum ve üniversiteler arasında işbirliği mekanizmaları geliştirerek yerelde siyaset okullarını desteklemesinin önemli olacağı düşüncesindeyiz.

Samsun'daki gençlik meclisleri de bu adımlar sonrasında gençlerin ilgisinin de artmasıyla gençlik katılımının aktif mekanizmalarından biri olacaktır. Gençlik meclisleri ile işbirliği içerisinde belediyelerde açılacak Gençlik Merkezleri ise gençlerin sorunları ile ilgili belediyelerde hızlıca muhatap bulmalarına destek olacaktır.

Yerelde gençlerin karar alıcı pozisyonlara aday gösterilmeleri ile ilgili olarak en çok karşılaşılan sorunlar gençlerin alt sıralardan aday gösterilmeleri, maddi olarak kaynaklarının kısıtlı olduğu göz önünde bulundurulmadan adaylık ücretine tabi olmaları ve belediyelerde işe girerken işe alım süreçlerinin liyakat odaklı bir şekilde işleyip işlemediği ile ilgili soru işaretlerinin bulunmasıdır. Bu sorunlara yönelik olarak daha fazla genç adayın seçimlerde yüksek sıralardan aday gösterilmesi ve adaylık ücretinin kaldırılarak partilerin içerisinde genç adayların desteklenmesi, ayrıca bu kapsamda kotalar getirilmesi gençlerin siyasette karar alıcı pozisyonlara gelmelerinin önünü açacaktır. Daha fazla gencin karar alma süreçlerinde olduğu Samsun'da gençlerin ihtiyaçları ile ilgili daha gerçekçi ve sürdürülebilir adımlar atılabilecektir. Belediyelerde gençlerin karar alıcı pozisyonlarda yer almaları için de belediyelerin daha şeffaf işe alım süreçleri yürütmeleri gençler arasındaki liyakat tartışmalarının azalmasına ve belediyelerde daha fazla gencin karar verici pozisyonlarda yer almasına olanak sağlayacaktır.

Yerel seçim adaylarına ve ilgili politika yapıcılara, gençlerin siyasete katılımı ile ilgili taleplerimizi dikkate almaları ve gençlerle birlikte bu alanda somut adımlar atmaları çağrısında bulunuyoruz. Bu politika önerisi, gençlerin siyasete katılımının artması ile birlikte demokratik süreçleri iyileştirmek ve gençlerin her alanda yaşam kalitesini arttırmak için acil ve somut adımların atılmasının önemini vurgulamakta ve yerel yönetimde bizleri temsil etmeye aday herkesi bizlerle diyaloga geçmeye çağırmaktadır.

Samsun'daki gençlik meclisleri de bu adımlar sonrasında gençlerin ilgisinin de artmasıyla gençlik katılımının aktif mekanizmalarından biri olacaktır. Gençlik meclisleri ile işbirliği içerisinde belediyelerde açılacak Gençlik Merkezleri ise gençlerin sorunları ile ilgili belediyelerde hızlıca muhatap bulmalarına destek olacaktır.

 NDI
NATIONAL
DEMOCRATIC
INSTITUTE

 **GENÇLİĞİN
YÜZLERİ**

#ŞimdiSözGençlikte

www.gencliginyuzleri.org

@gencliginyuzleri

